

4.5.2012

KOKEMUKSIA JA NÄKEMYKSIÄ SATAKUNNAN SOIDEN MONINAISKÄYTÖSTÄ

Nettikyselyn 2012 tulosten tiivistelmä

Kokemuksia ja näkemyksiä Satakunnan soiden moninaiskäytöstä -kysely on osa EAKR-rahoitteista Satakunnan soiden moninaiskäytön selvitys -hanketta. Hankkeen loppuraportti julkaistaan vuoden 2012 lopulla Varsinais-Suomen ELY-keskuksen julkaisusarjassa. Tarkoituksena oli koota yhteen satakuntalaisten mielipiteitä maakunnan suoalueista ja niiden moninaiskäytöstä. Kysely toteutettiin Internetissä 8.2.2012–13.4.2012 ja sen tulokset on analysoinut kestävän kehityksen opiskelija Satu Paananen Turun ammattikorkeakoulusta.

Vastauksia saatiin yhteensä 219 ja vaikutuspiiriin kuuluivat kaikki Satakunnan 21 kuntaa. Vastaajista selkeä enemmistö oli ammattiasemaltaan ylempi toimihenkilö tai johtavassa asemassa, tai alempi toimihenkilö tai työntekijä. Vastaajat, jotka ilmoittivat ammattiasemakseen ylempi toimihenkilö tai johtavassa asemassa omistavat suota suhteellisesti eniten. Kaiken kaikkiaan 66 % vastanneista oli maanomistajia ja 32 % suonomistajia.

Satakunnassa ollaan yleisesti kiinnostuneita soihin liittyvistä asioista. Eniten kiinnostusta on Honkajoella, Kankaanpäässä ja Kiikoisissa, vähiten Harjavallassa. Tutuimmat suot satakuntalaisille ovat suojeltuja tai kansallispuistoon kuuluvia suoalueita. Useimmin mainittiin Pomarkun Isoneva ja Huittisten Isosuo. Enemmistö vastaajista hyödyntää luontoa ja soita virkistyskäyttöön, marjastukseen ja liikkumiseen. Kansallispuistoissa ja luonnonsuojelualueilla käydään myös paljon. Soiden vaikutus taiteeseen, talouselämään ja ympäristöön lisää joidenkin kiinnostusta. Luonnossa käynti metsänhoidon tai työn puolesta on vastaajien keskuudessa yleisintä Kiikoisissa, Siikaisissa ja Ulvilassa. Soilla käydään yleisimmin muutaman kerran vuodessa. Vain Harjavallassa ja Porissa oli vastaajia, jotka eivät ole hyödyntäneet luonnon palveluita viimeisen vuoden aikana.

Suot koetaan tärkeiksi maaseudun elinkelpoisuuden ylläpitäjiksi. On tärkeää, että soita hyödynnetään monipuolisesti ja tehokkaasti mutta samalla kestävästi ja siten, että suon luonnollinen tila ei kärsi. Enemmistö antaisi oman suoalueensa virkistys- tai suojelukäyttöön. Suonomistajista ja maanomistajista hieman yli puolet kannattaa suojelua. Seuraavaksi mieluisimmat vaihtoehdot ovat turve- tai puuntuotanto. Peltoviljelyä suosii vajaa viidennes. Erityisesti maa- ja metsätalousyrittäjät sekä suonomistajat kannattavat viimeksi mainittuja käyttömuotoja.

Satakuntalaiselle suosta tekee erityisen sen saavutettavuus ja läheisyys, maisemat, muistot, ulkoilumahdollisuudet, alueen lajiston ainutlaatuisuus sekä hiljaisuus ja rauhoittumisen mahdollisuus. Merkittävimmät muutokset, jotka vastaajat ovat huomanneet vierailemillaan soilla liittyvät soiden ojitukseen, metsätöihin, turvetuotantoon sekä lajiston muutoksiin. Suurimmat huolet koskevat maiseman, suon luonnontilan ja luonnon monimuotoisuuden muutoksia, lähisoiden häviämistä sekä soiden käytön estymistä näiden muutosten myötä.

Mielipide-eroja on eniten soiden käytöstä ja käytön laajuudesta. Turvetuotanto koetaan tärkeänä kotimaisena energialähteenä mutta sitä myös moititaan tuottamattomaksi ja ympäristöä pilaavaksi. Energia- ja puutuotanto antaisi myös työllistävän, materiaalisen ja taloudellisen hyödyn. Turpeen pienkäyttö mm. kasvualustana ja kuivikkeena hyväksytään kuitenkin laajalti. Osan mielestä turvetuotantoa pitäisi lisätä ja suojelua rajoittaa, toisten mielestä suot pitäisi ennallistaa tai suojella ja taloudellinen hyödyntäminen lopettaa. Luonnontilaiset tai sen kaltaiset suot koetaan rauhallisiksi ja elämysellisiksi paikoiksi, joiden vapaa virkistyskäyttö on tärkeää. Suot rikastuttavat lähiluontoa ja ovat tärkeitä eri lajeille.

Vastaajista enemmistö on samaa mieltä siitä, että soiden käytön suunnittelu on tärkeää ja virkistyskäyttäjien mielipiteet pitäisi ottaa enemmän huomioon suunnittelussa. Myös luonnontilaisia soita pitäisi säilyttää sekä soiden arvostusta ja kunnioitusta lisätä. Eniten eri mieltä ollaan lainsäädännön rajoituksista, suojelualueiden määrästä ja ojitattomien soiden ottamisesta turvetuotantoon. Suurin osa vastaajista on jyrkästi sitä mieltä, että lainsäädäntö ei rajoita liiaksi soiden taloudellista hyödyntämistä eikä ojitattomia soita pitäisi ottaa turvetuotantoon. Valtaosa vastaajista on sitä mieltä, että hyötykäytön jälkeen suot pitäisi ennallistaa kosteikoiksi. Käytön suunnittelussa pitäisi huomioida ekologiset yhteydet ja valuma-alueet, erityisesti vesistövaikutusten minimointi ja suotovesien suodatuskenttien kunnostus. "Suotiedon" lisäämistä maanomistajille ja alueen ihmisille pidetään myös tärkeänä.

Lisätietoja: projektikoordinaattori Marja Vieno ja Satu Paananen, p. 040 5613 783, marja.vieno@ely-keskus.fi.
Kyselyraportti saatavilla kokonaisuudessaan hankkeen sivuilla: www.ymparisto.fi/los/satasuo.

4.5.2012

